

NEM TELJESÜLTEK A FIDESZ ELVÁRÁSAI AZ EP-VÁLASZTÁSON

2019. május 27.

A Fidesznek nem sikerült megszereznie a mandátumok kétharmadát, európai pozíciója pedig instabillá vált. Az EPP-n belül sok ellenséget szerzett magának, ugyanakkor a Salvini-féle pártszövetséghez csatlakozva befolyása jelentősen csökkenne. A Fidesz belpolitikai érdekei oltárán, egy EPP elleni kampánnyal feláldozta az európai parlamenti pozícióját. A Fidesz nagy (de nem rekord) arányú hazai győzelme európai szinten csökkenő befolyással párosul.

Az EP-választás következményei az európai szintén

- **Magasabb részvétel, erősödő legitimitás.** Az EU-ban az összesített részvételi arány 1994 óta először meghaladta az 50 százalékot (a hétfő reggeli, még nem végleges adatok szerint 50,95%), ezzel nőtt az EP legitimitása. Ez részben annak is köszönhető, hogy ténylegesen összeurópai témák jelentek meg a kampányban, mint a migráció vagy a környezetvédelem.
- **A mainstream továbbra is erős; fragmentáltabb, de nem euroszeptikus EP alakulhat.** Az Európai Néppárt (EPP) és a Szocialisták és Demokraták Progresszív Szövetsége (S&D) az EP-választások történetében először elvesztette többségét. Az euroszeptikus pártok bár leginkább Matteo Salvini Ligája és Marine Le Pen Nemzeti Tömörülése révén erősödtek, a hagyományos jobb- és balközép pártok gyengüléséből nemcsak a szélsőségesek, hanem a zöld és a liberális pártok is profitáltak. 182 mandátumával az EPP továbbra is az EP legerősebb csoportja maradt, többsége a Fidesz (13) és szlovén szövetségese, az SDS (3) nélkül is megkérdőjelezhetetlen: az ezüstérmes S&D jelenleg 147 mandátumra számíthat. Az ALDE stabil harmadik erővé vált, míg a Zöldek a Salvini fémjelezte Európai Népek és Nemzetek Szövetsége (EAPN) méretét közelítheti meg. Az ECR nem csak a brit toryk elvesztése, hanem az EAPN elszívó ereje miatt is gyengülni fog, de van esélye a túlélésre, mivel az ECR oroszellenes pártjai (pl. a lengyel PiS) nem szívesen ülnének be az oroszbarát pártokkal teletűzdelt EAPN-be. Az euroszeptikus erőknek mérsékelt hatása lesz az EP döntéshozatalára, ugyanis az Európa-barát és euroszeptikus erők körülbelül kétharmad-egyharmad arányban foglalják majd el a parlamenti helyeket, ráadásul utóbbiak frakciófegyelme hagyományosan sokkal lazább. Ezek az arányok döntően a Brexit után sem változnának.
- **Elhúzódozó játszma során választják majd meg az Európai Bizottság (EB) elnökét.** Legközelebb május 28-án találkoznak az uniós állam- és kormányfők egy informális vacsora keretében, június 20-21-én pedig csúcstalálkozót tart az Európai Tanács (ET), amelynek minősített többséggel kell jelölnie a Bizottság elnökét. Tekintve, hogy az EB-elnököt az EP-képviselők abszolút többségének is el kell fogadnia, a kiválasztási folyamat során az ET és az EP

képviselői a háttérben folyamatosan egyeztetni fognak. Manfred Weber az EPP csúcsjelöltjeként és Angela Merkel támogatottjaként továbbra is esélyes a posztra, de az ET már korábban megjegyezte, hogy nem tartja magára nézve kötelezőnek a Spitzenkandidat-rendszert. Weber esélyeit rontja, hogy Emmanuel Macron francia elnök (és Orbán Viktor, bár ez megválasztása szempontjából kevésbé fontos) nem támogatja. Az EB-elnökök esélyesei közt tartják számon Michel Barnier EPP-s francia főtárgyalót, Weberen felül neki lehet a legnagyobb esélye, őt Macron és Orbán is pozitívan fogadná. Ha nem az EPP csúcsjelöltje nyerné el az EB vezető posztját, az átmenetileg csökkentheti az EP tekintélyét, és felerősítheti – főleg az uniópártiak oldalán – az EU demokratizálódását követelő hangokat; ismét felmerülhet a transznacionális európai választási listák kérdése.

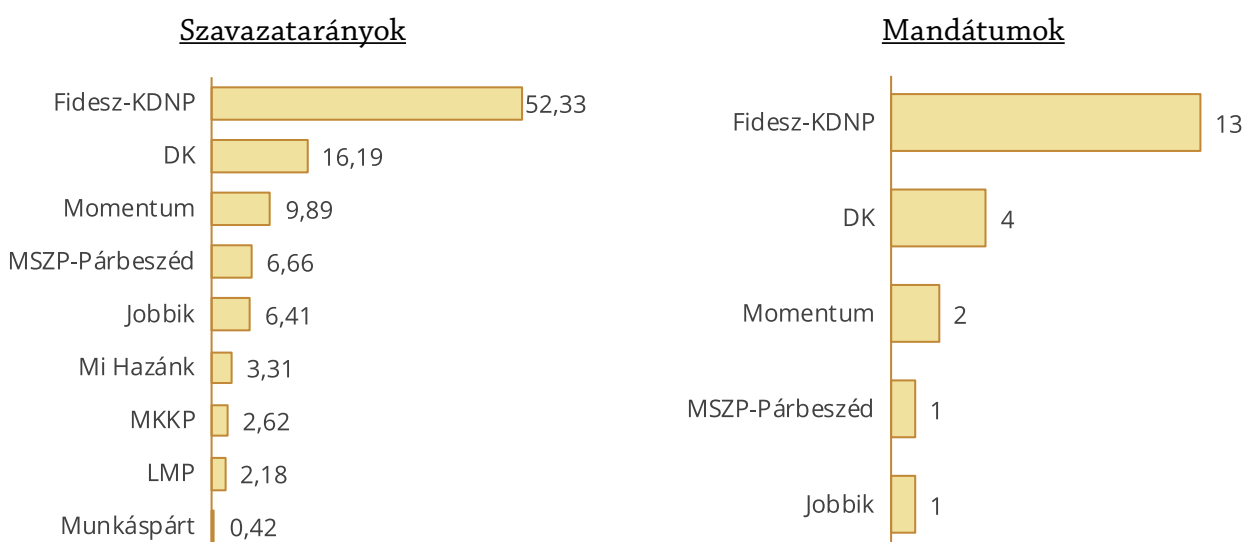
- **A V4-országokban is erősödtek az euroszeptikus és a liberális pártok is.** Magyarországon, Csehországban és Lengyelországban is többé-kevésbé euroszeptikus pártok nyertek – utóbbiban nagyobb különbséggel az előzetesen vártnál. Emellett azonban több országban is jól szerepeltek a liberális erők: Szlovákiában a PS-S (ALDE-EPP) liberális koalíció nyert, míg Magyarországon a Momentum 2018 áprilisához képest csaknem megháromszorozta szavazatarányát.
- **A Putyin-barát szélsőjobb- és szélsőbaloldali pártok erősödésével erősödik majd a Kreml hangja az Európai Parlamentben.** Ezek az erők továbbra is az orosz érdekek mentén szavaznak majd a testületben és képviselik a Moszkvának kedves szankció- és Ukrajna-ellenes politikát. Ugyanakkor az erősebb integráció mellett álló pártok erősödése előrevetíti, hogy az Oroszországgal konszenzusra törekvő európai politika még inkább háttérbe szorulhat az EP-ben, felerősödhetnek az egységesebb, erőteljesebb uniós biztonság és védelempolitikát követelő hangok is. A szélsőjobboldali és Kreml-barát pártok révén az európai politikai állandó elemévé vált az a (jelentős részben belpolitikai céllal terjesztett) orosz dezinformáció, amely egyszerre segíti Moszkva politikai szövetségeseit a Kreml szócsövei révén (Sputnik, Russia Today), és támadja a liberális, gyenge európai elitet, az európai uniós projektet, illetve a nemzeti identitás és szuverenitás elvesztésének rémével, hogy saját geopolitikai elképzelését, az Európai Uniót belülről felbomlasztó „nemzetek Európáját” propagálja. Az uniós integráció gyengülése, a nemzetállamok erősödő szerepe erősítené a Kreml lobbierjét az EU döntéshozatali folyamatában, ám az Unió most nem ebbe az irányba mozdult el vasárnap. A dezinformáció problémája a jövőben egyre akutabbá válik majd, ezért fontos, hogy az elkövetkezendő években uniós és nemzeti szinten is konkrét lépéseket tegyenek a főáramú erők a jelenség leküzdése, kordonba szorítása érdekében.

Az EP-választás következményei Magyarországon

- A tavalyi országgyűlési választáson – határon innen – részt vett választók mintegy 62%-a szavazott a mostani EP-választáson. Átlagosan tehát ilyen arányban kellett volna mobilizálnia az akkori táborát minden pártnak ahhoz, hogy változatlan szavazatarányok jöjjenek ki. A Fidesz kevéssel jobban teljesített ennél, az MKKP jelentősen, **a DK és a Momentum pedig áttörést ért el** azzal, hogy kis híján megduplázták szavazóik számát. Az MSZP-Párbeszéd, a Jobbik és az LMP pedig a tavalyi választóik ötödét-harmadát tudták csak urnákhoz vinni.

	2018 országgyűlési	2019 EP (99,98%)	Mozgósítási arány
Fidesz-KDNP	2 607 990	1 761 711	67,55%
DK	307 492	555 060	180,51%
Momentum	174 225	338 881	194,51%
MSZP-Párbeszéd	681 454	228 180	33,48%
Jobbik	1 090 751	219 597	20,13%
Mi Hazánk		113 429	
MKKP	98 758	89 663	90,79%
LMP	402 347	74 590	18,54%
Munkáspárt	15 595	14 362	92,09%
Együtt	37 251		

- A EP-választás hazai eredménye **az identitáspolitika és a társadalom politikai polarizációjának további erősödését vetíti előre**. Ezt nem pusztán a fele-fele arányban érvényesülő kormánypárti-ellenzéki megosztottság mutatja, hanem az is, hogy az ellenzéki oldalon leginkább előretört DK az a párt, amely a Fidesz mellett legerősebben magán viseli a politikai tribalizmus jegyeit.
- A legnagyobb meglepetést az ellenzéki oldal közvélemény-kutatók által előre nem jelzett átrendeződése jelenti, amely 2010 óta nem látott változást hozhat a magyar pártrendszerben**. A legnagyobb győztes a DK és a Momentum, előbbi könnyen bekebelezheti a maradék MSZP-t, a kormánypárt által legkeményebben bomlasztott Jobbik esetében legfeljebb

túlélésről lehet beszélni, az LMP lényegében megsemmisült. A kormányzati irányítású média által erősen támogatott Mi Hazánk betöltötte szerepét a Jobbik leszalámizálásában, de mivel a Fidesz a szélsőjobboldali pozíciót is foglalja, alig marad tér a Toroczkai-párt számára.

- Az összefogás-mantrával kampányoló MSZP-Párbeszéd kudarcot vallott, míg **az önálló arcúval is rendelkező, a kormányoldallal való kollaboráció gyanúját elkerülő pártok előretörték**. Az ellenzéki pártok eredménye szervezetük kiépítettségéről is jó képet ad, márpedig ez döntő szempont lehet az őszi önkormányzati választáson. A főpolgármester-jelölt kiválasztása előről kezdődhet, ahogy a budapesti kerületi polgármesterjelöltek tekintetében is átíródhatnak az erőviszonyok. Vidéken ugyanakkor nem valószínű, hogy tömegével jelennének meg új polgármester- és képviselő-jelöltek.
- Bár a 13 mandátummal nem lett meg a kétharmados többsége, a Fidesz hazai előnye az ellenzéki pártokkal szemben töretlen. Ennek alapja **a hatékonyan működő kormánypárti mozgósítási gépezet, amely az egyre autokratikusabb politikai rendszer egésze által biztosított anyagi és szervezeti erőforrásbeli fölényen nyugszik**. Ugyanakkor a Fidesz 52,3 százalékos eredményét a szinte felfoghatatlan mennyiségű kampányköltséghez, a főként vidéken érvényesülő teljes médiadominanciához, a Fidesz által nyíltan lobogtatható törvénytelen Kubatov-listákhoz, és a legkiszolgáltatottabb választói csoportok felett érvényesülő hatalmi kényszerekhez mérten kell értékelni. Mindezeket figyelembe véve **a kormánypárt korántsem olyan erős, mint amilyenek mutatja magát**.
- Az őszi önkormányzati választás szempontjából lényeges, hogy Budapesten a Fidesz támogatottsága a 2014-es 43,75 százalékról 41,2 százalékra csökkent, a 23 megyei jogú város közül pedig csak 7-ben lépte át az 50 százalékot. Ebből az eredményből a Fidesz azt a következtetést fogja levonni, hogy **még erősebben kell fellépnie az ellenzékkel szemben, és még keményebb szervező munkát kell folytatnia az önkormányzati választásig**. Ha az ellenzéki pártok ezzel szemben nem a helyi kampányokra és a szervezeti munkára összpontosítanak, hanem a nyilvános egyezkedést nyitják újra, akkor vereséget szenvedhetnek a helyi választásokon.
- Az EP-választáson levélben szavazásra 115 257-en voltak [jogosultak](#), közülük 55 280-an küldték vissza a levélcsomagot. A választási eljárási törvény tavalyi [egyszerűsítéseinek](#) ellenére az érvénytelen szavazatok aránya rendkívül magas lett, mindössze 34 690 levélszavazat bizonyult érvényesnek, közülük 33 302 (96%) érkezett a Fideszre. Ezeket levonva, **kizárólag a belföldi szavazatokkal számolva sem változnának a mandátumarányok, ahogy akkor sem, ha mind az 55 280 levélszavazatot a Fideszhez könyvelnénk el**. A mintegy 20 ezer külképviselési szavazat sem módosíthatja a mandátumarányokon.